

[Johan Poulsen.]

betydeligt antal skibe, deriblandt nogle af vore største og bedste fiskerfartøjer. Jeg kan i denne forbindelse minde om, at medens islændingene en overgang, da den uindskrænkede tyske verdenskrig satte ind, holdt op med at sejle på England, vedblev færingerne uden afbrydelse at sejle hele tiden. Derfor blev vore tab også uforholdsmæssigt store både i materiel og mandskab.

Ved verdenskrigens afslutning i maj 1945 stod vi derfor og manglede skibe. Et betydeligt antal af vore fiskere kunne ikke komme ud på grund af mangel på skibe. Arbejdsløshedens sorte spøgelse var ved at kaste sin mørke skygge over et stort antal fiskere og deres familier. Dette var bl. a. stærkt medvirkende til et forceret indkøb af skibe til vor fiskerflåde; men da de fleste andre lande var i samme situation som vi, altså manglede skibe, havde de indført udførselsforbud for alle brugbare fartøjer; kun gamle, udrangerede fartøjer måtte udføres. I denne periode købte vi et stort antal trawlere; dyre var de i indkøb, og mange af dem måtte omgående, ja, tit inden deres ankomst til Færøerne, have så omfattende reparationer, at disse mangen en gang udgjorde lige så store beløb som selve købesummen for skibet.

Jeg skal ikke her fordybe mig i dette sørgelige kapitel af vort fiskeris historie, men bare sige, at det også hurtigt viste sig, at mange, vel nok de fleste, af de da købte trawlere under de påfølgende konjunkturer var ude af stand til at forrente og amortisere den i dem investerede kapital. En overgang havde vi 35 trawlere, de fleste af den foran skitserede type. Enden på historien blev da også, at en del af dem blev solgt til udlandet som „scrap“; nogle ligger for fortøjning på forskellige færøske fjorde, og et mindre antal, antagelig 10, er stadig i drift; af disse sidste er kun to nybygninger. Det er muligt, at nogle af disse trawlere i fremtiden med fordel kan anvendes i sildefiskeri nord for Færøerne i tiden juli—oktober.

Jeg vil i denne forbindelse som et lyspunkt nævne, at man fra statsministeriets side midt under verdenskrigen, da man erfarede, hvilke store tab vor fiskerflåde havde haft, tog initiativet til at danne A/S Færøske Fiskerskibe, hvis formål var på danske værfter at få bygget et vist antal

skibe, som efter krigens slutning kunne gå ind i den færøske fiskerflåde som delvis erstatning for de mange tabte skibe. Denne indsats blev gjort under samvirke fra forskellig side hernelde, men de drivende kræfter i dette foretagende var antagelig færingerne gamle, gode ven, daværende departementschef i statsministeriet Andreas Møller, og nu afdøde landstingsmand Poul Nielsen. Til alle dem, som var medvirkende til dette initiativ og denne værdifulde hjælp, vil jeg tillade mig på hele det færøske samfunds vegne at sige en hjertelig tak.

På foranledning af lagmand Djurhuus — spørgsmålet var også rejst ved en skrivelse fra Föroya skipere- og navigatörfelag — vedtog Færøernes lagting i slutningen af 1951 at nedsætte en kommission bestående af folk, der repræsenterede de forskellige organisationer, som havde tilknytning til fiskeriet. Kommissionens opgave var gennem en grundig undersøgelse af alle de forhold, som måtte antages at tjene til belysning af de spørgsmål, som var dens hovedopgave, fornyelsen af den færøske fiskerflåde, at nå frem til visse hovedlinier, eventuelt ved fremsættelse af konkrete forslag, der burde følges, når en sådan fornyelse skulle føres ud i livet.

Det vil føre for vidt at komme nærmere ind på den af kommissionen afgivne betænkning, som nu også foreligger i dansk oversættelse. Jeg kan lige nævne, at kommissionen ved gennemgang af foreliggende regnskaber for forskellige grupper af fartøjer af forskellig størrelse — dog samme størrelse indenfor hver enkelt gruppe — har prøvet at finde frem til, hvilke skibstyper der er de mest rentable set fra såvel et nationaløkonomisk som et privatøkonomisk synspunkt. Til belysning af disse forhold indeholder betænkningen en række tavler. Det anføres ligeledes i betænkningen, at den færøske fiskerflåde i årene 1950 og 1951 er reduceret med 35 fartøjer.

Men det, der er hovedproblemet i hele den sag, er jo, hvorledes man skal tilvejebringe de beløb, der er nødvendige til finansieringen. I kommissionsbetænkningen foreslås det, at der skaffes 5 mill. kr. årlig i ti år, ialt 50 mill. kr. Det er mange penge, langt flere, end man kan skaffe fra færøsk side alene. Skal spørgsmålet løses, og det må løses, må det ske ved hjælp af det øvrige